

TURNIANSKE NOVINY

Obec Trenčianska Turná

november - december 1997

roč. III č. 6

Vážení a milí spoluobčania,
je pred nami koniec roka a s ním aj čas bilancovania. Činnosť obecnej samosprávy, ale aj rozvoj obce za uplynulé obdobie môžeme smelo označiť za úspešné. Z nových investičných akcií treba spomenúť pokračovanie výstavby ČOV a kanalizácie, vybudovanie inžinierskych sietí na uliciach Družstevná, Železničná a Porubaných cesta, hrađených z prostriedkov obce. Podarilo sa tiež oživiť stavebnú činnosť na regulácii Turnianskeho potoka a telocvični ZŠ financovaný zo štátneho rozpočtu. Do

povedomia domácej a zahraničnej verejnosti sa naša obec zapísala úspešnými vystúpeniami Štvorlístka, Večernice, leteckých modelárov, ďalších kolektívov a jednotlivcov, ale tiež nezištnou pomocou obetiam tohoročných povodní.

Milí Turnania, prijmite za prácu v prospech obce úprimné poďakovanie a želanie pevného zdravia, spokojných a požehnaných vianočných sviatkov.

Ing. František Ježík, starosta

Z MIESTNEJ SAMOSPRÁVY

Dňa 24. 9. 1997 sa konalo zasadnutie obecného zastupiteľstva, ktoré po prerokovaní programu zobralo na vedomie

- kontrolu plnenia uznesení OcZ;
- plnenie úloh rozvoja obce s pripomienkami;
- správu hlavného kontrolóra o čerpaní rozpočtu obce T. Turná k 31. 8. 1997 s opatreniami uvedenými v závere správy:
 - * zabezpečiť vypracovanie a podpísanie zmluvy o prenájme pôdy s PD T. Turná, termín: 20. 10. 1997;
 - * zabezpečiť písomné uznanie záväzkov PD T. Turná voči obci T. Turná vo výške nedoplatkov:
 - r.1996 prenájom pôdy 170 tis. Sk,
 - r.1994 daň z nehnuteľnosti 111 tis. Sk,
 - r.1995 daň z nehnuteľnosti 111 tis. Sk,
 - r.1996 daň z nehnuteľnosti 110 tis. Sk;
- zároveň s písomným uznaním záväzkov predložil platobný kalendár s dohodnutou výškou úroku z omeškania pri jeho nedodržaní;
- informáciu o stave úhrad za prenájom hrobiek;
- aktualizáciu VZN č. 2/1996 o miestnych poplatkoch - poplatok za užívanie verejného priestranstva s pripomienkami;
- zakladajúcu listinu a stanovky a. s. Trenčianske vodárne a kanalizácie;
- zápis z II. pracovného stretnutia, týkajúceho sa scivilnenia letiska Trenčín;
- Ivana Santová, M. Bela 49, Trenčín - žiadosť o výmenu pozemku;
- Ľudovít Marcinát, Rozmarínová 506, T. Turná - OLMAR - žiadosť o pridelenie pozemku za účelom výstavby haly;
- Ing. Ľubomír Haťapka, R. Jašíka 10, Prievidza - žiadosť o predaj stavebného pozemku;
- Ján Palfi, Šmidkeho 18/33, Trenčín - žiadosť o prenájom priestorov;
- Firma Terra a firma Falcon Trenčín - informácia starostu pre OcZ T. Turná;
- TJ Slovan T. Turná - využívanie autobusov;
- OcÚ T. Turná - návrh na výmenu motorového vozidla Favorit.

Odporučilo starostovi obce

- na verejnom zhromaždení občanov 22. 10. 1997 ponúknuť prenájom kinosály za účelom budúceho využitia a podať inzerát;
- zabezpečiť písomné uznanie záväzkov PD T. Turná voči obci T. Turná za r. 1994, 1995, 1996 - daň z nehnuteľnosti a za r. 1996 - doplatenie prenájmu pôdy;

- prerokovať so Združením urbárskej a pasienkovej spoločnosti - Pozemkové spoločenstvo Hámre odpredaj pozemkov v časti na Háji vo veci uvalenia vecného bremena (vodovod, plynovod, kanalizácia, el. rozvod NN);
- prerokovať s MUDr. Pilkovou a MUDr. Muchovou možnosť prenájmu suterénu zdravotného strediska pre účely otvorenia rehabilitačného zariadenia;
- ponúknuť pozemky vzniknuté po vybudovaní ochrany proti privalovým vodám na ul. Družstevná za 70,- Sk/m² vlastníkom susedných nehnuteľností podľa priloženého GO plánu s tým, aby v zmluve bola uvedená t'archa.

Uložilo

- OcÚ zvolat' na rokovanie komisiu pre správu obecného majetku, financie a rozvoj podnikania za účasti starostu, hlavnej kontrolórky s PD T. Turná vo veci riešenia záväzkov PD voči obci T. Turná v 41. týždni;
- OcÚ vypracovať verejnú vyhlášku na určenie neoznačených miest na miestnom cintoríne, vyhlášku zverejniť na cintoríne;
- OcÚ predložiť návrh dodatku č. 1 k VZN č. 2/96 o miestnych poplatkoch;
- OcÚ na budúce OcZ opätovne predložiť návrh na výmenu motorového vozidla Favorit;
- OcÚ predložiť návrh na riešenie vlastníckych vzťahov pozemkov zastavaných futbalovým ihriskom;
- komisii územného plánovania, výstavby a životného prostredia vypracovať ekonomické vyhodnotenie zastavania územia za Šulekom.

Schválilo

- VZN č. 1/1997 o pravidlách poskytovania finančného príspevku na humanizáciu obytného prostredia v k. ú. T. Turná s účinnosťou od 1. 1. 1998;
- finančný príspevok vo výške 5 tis. Sk pre Červený kríž T. Turná;
- vstup obce T. Turná do akciovej spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie, a. s., so sídlom v Trenčíne, ul. 1. mája 11, s predmetom podnikania v oblasti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi pre obyvateľstvo, priemysel a poľnohospodárstvo a odvádzanie a čistenie odpadových vôd z miest, sídlisk a obcí a ako jedného z jej zakladajúcich akcionárov.

Súhlasilo

- s upísaním 25 akcií v hodnote á 1.000,- Sk do základného majetku novozakladanej akciovej spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie a uhradením emisného ážia vo výške 10% hodnoty svojho peňažného vkladu;
- s odpredajom prístupovej cesty k pozemku na parcele č. 581/14 v HM pre Jána Husára, T. Turná č. 258.

Splnomocnilo

- starostu obce na podpísanie zakladateľskej zmluvy a zastupovanie obce na zakladajúcom valnom zhromaždení akciovej spoločnosti

a na hlasovanie o schválení stanov akciovej spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie;

- starostu obce rokovať o založení a. s. Letisko Trenčín v súlade s podmienkami uvedenými v zápise z II. pracovného stretnutia týkajúceho sa scivilnenia letiska Trenčín v časti vklady zakladateľov;
- starostu obce rokovať s firmou Factor o podmienkach predaja a/ pozemku pre halu a obchodné centrum, minimálna cena 1.000,- Sk/m²,
b/ pozemku pre výstavbu rodinných domov, minimálna cena 500,- Sk/m².

Ing. Milan Rástočný

ČRIEPKY Z HISTÓRIE

Poľovné právo v Turnej

Od vzniku feudálneho štátu, v priebehu uplynulých storočí, pôda a neskôr i poddaní patrili kráľovi či vlastníkovi zeme. Samozrejme, že k tomu patrilo i právo loviť zverinu, vtáky a ryby. Lovy patrili medzi najobľúbenejšie zábavy šľachty. I z týchto dôvodov mali vyhradené zvernice a zakladali rybníky vo vhodných lokalitách. Už v urbári z roku 1623 sa spomína v našom chotári "... chránený dubový les, zvaný Skalka...", v ktorom sa dozaista usporiadávali veľkolepé poľovačky... V zachovaných urbároch sa tiež spomína povinnosť pre panských hájnikov, pravidelne k určitým dňom dodávať predpísané množstvá rôznych druhov zveriny. Ak bol pri odchýte či love pristihnutý niektorý poddaný, za tento priestupok bol veľmi kruto potrestaný, keďže sa opovážil porušiť výsadné právo zemepána.

O presvedčení oprávnenosti týchto práv svedčí aj listina vyhotovená 7. decembra 1868, v ktorej sú zaznamenané nové majetkové vzťahy po zrušení poddanstva. Pri odovzdávaní pôdy roľníkom zároveň boli pre všetkých nových majiteľov vyčlenené lesy a pasienky na spoločné užívanie. V zmluve je však zaznamenané v prospech pôvodného vlastníka grófa Šimona Sinu: "...Menšie kráľovské užitky, tak rečene Regalia do ďalšieho uradenia zákonodarstva aj naďalej ve vylučnem užitku zemského panstva sa ponechávajú, tak pravo polovky, lapanie ftákov jako aj lovenie rýb sa ze strany pánstva podržuje..."

Podstatná zmena v týchto vzťahoch nastala vydaním zákona o poľovníctve v roku 1883. V ňom sú zakotvené práva i povinnosti majiteľov pôdy, na ktorých prešlo i poľovné právo. Pravdepodobne zo zotrvačnosti však právo poľovky až do roku 1902 užívali majitelia Dubnického panstva, s tým rozdielom, že každoročne za prenájom platili urbárskej spoločnosti v Turnej 80 zlatých. Okrem toho uhrádzali škody zapríčinené zverinou na poľnohospodárskych plodinách alebo lesných porastoch.

Novým prenajíomcom poľovného revíru od roku 1902 sa stal zverolekár Gyuris (ľudovo nazývaný "lichvací dochtor", prípadne "Tiarcz"). Zrejme na základe dohody ročne uhrádzal urbárskej spoločnosti 130 korún. Nikde nie je zmienka, že by zaplatil za škody spôsobené zverinou. Záznamy o jeho platbách sú do roku 1911. Zatiaľ sa nepodarilo zistiť, kto mal prenajaté a užíval poľovné právo až do roku 1921.

V rokoch 1921-23 platil za prenájom 400 Kč ročne miestny richtár Ján Ježík. Následne po verejnej licitácii za prenájom platil rovnakú sumu Eduard Skiva. Iba tieto strohé údaje sa dali získať z dostupných materiálov.

Podľa archívnych dokumentov boli podmienky nájomnej zmluvy na poľovné právo obci T. Turná odsúhlasené obecným zastupiteľstvom 10. mája 1926 na "... všetky role, lúky, pasienky, rígle a hory..." Pôvodne stanovená výkričná cena 400,- Kč ročne bola prekročená na verejnej dražbe 22. júna 1926. Za prikľepnu-

tú sumu 500,- Kč za každý rok ju získali záujemcovia i Štefan Ježík ml., Štefan Mikula a Vojtech Šimko - obyvatelia Turnej. Platnosť prenájmu na 6 rokov - od 1. 8. 1926 do 31. 7. 1932.

V ďalšom 6-ročnom období od 1. augusta 1932 do 31. júla 1938 sa stali riadnymi prenajímateľmi na základe verejnej dražby Štefan Mikula, Ján Hulaj, Štefan Prekop a Eduard Fraňo. Pôvodne navrhovaná suma 800,- Kč obecným zastupiteľstvom bola navýšená na 1200,- Kč. V tom čase do poľovného revíru patrili lúky, role, pasienky, sihote, hory a urbárskej obci patriaci celý nemovitý majetok, ktorý spolu predstavoval 710 ha 1176 m². Lesy a hospodárska pôda patriace Domovému lesnému priemyslu, úč. spol. v Kubrej a Trenčianskoteplianskemu cukrovaru, úč. spol., nie sú započítané, keďže majú samostatné poľovné právo na 930 ha 5188 m². Súčasťou prenajímateľa bola povinnosť zložiť 10.000,- Kč ako zálohu na prípadné škody.

Pred ukončením zmluvy obecné zastupiteľstvo 28. januára 1938 predjednálo a vyhlásilo podmienky na ďalšie 6-ročné obdobie. Výkričná cena 1350 Kč bola včas uverejnená v Krajinskom vestníku 14/938 v časopise "Lovec" i s podmienkami verejnej dražby. Dražba sa uskutočnila 13. júna 1938 o 9.00 hod. za účasti 7 záujemcov:

Dr. Jozef Czillagi - advokát z Trenčína,
Valter Havlina - za cukrovar T. Teplá,
Štefan Mikula - železničiar z T. Turnej,
Michal Hudek - továrenský robotník z T. Turnej,
Tibor Kostera - súkromník z Trenčína,
Július Buday - penzista z Trenčína,
František Nozdrovický - notár z Trenčína.

Po zložení povinného podielu najmenej 10% z výkričnej ceny a verejnou prečítaním podmienok sa prihadzovaním zvyšovala ponuka. Najvyššia ponuka 2.050 Kč ročne bola prikľepnutá Dr. Jozefovi Czillagimu na obdobie od 1. augusta 1938 do 31. júla 1944.

Blížiaci sa koniec 2. svetovej vojny poznačil aj toto odvetvie záujmovej činnosti. Nová nájomná zmluva pre pplk. Gšt. Kolomana Brezányho nebola schválená a zaplatil iba 400,- Ks (štvrtinu stanovenej sumy za rok). Následne sa o prenájom poľovného práva neúspešne uchádzal od 1. 11. 1944 pplk. Michal Freiherr von Korf, ktorý pôsobil v Trenčíne. Po ukončení vojny do roku 1950 bolo poľovné právo pridelené za 600,- Kčs ročne Jánovi Ondruškovi, Štefanovi Hrnčárovi a Antonovi Hricovi.

V roku 1950 bol schválený zákon o ľudovom poľovníctve a vytvoril podmienky pre vznik poľovného združenia s funkciami: predseda, hospodár... Majetok spolku bývalých urbárikov obce prevzalo JRD (role a pasienky) a Štátne lesy prevzali urbárske hory.

Nová éra sa začala písať dňom 16. apríla 1950, kedy vznikla Ľudová poľovnícka spoločnosť v Trenčianskej Turnej za predsedníctva Štefana Mikulu, hospodára Michala Hudeka a člena Jána Haláka. Bolo by žiaduce, aby následné obdobie po dnešok spracovali starší členovia tohoto združenia. Výsledok veľmi radi uverejníme aj s prípadnými doplnkami a upresneniami k tomuto článku.

Rudolf Horňák

V jeseni života

Nie náhodou je každoročná jeseň spojená s Mesiacom úcty k starším. Úcty ku všetkým, ktorí symbolicky prežívajú "jeseň svojho pozemského života." Obdobie, kedy má nastať čas radosti z plodov života a z múdrosti dozrievajúcej osobnosti.

Ani v našej obci a farnosti nezabúdame na túto skutočnosť. Veď významné jubileá našich vzácných seniorov sú často pripomínané. Pamätá na nich aj obec. Nuž a u nás v cirkvi, farnosti a v kostoloch sú najstabilnejšími komunikantami. V dozrievajúcej starobe a v redukovani pozemských plánov i očakávaní sa najvernejšie ponárajú do hlbín večnosti. Boh sa pre nich stáva prepotrebným, keď ubúda ľudských síl a istôt.

Chcem sa v tejto rubrike ešte vrátiť k spoločenskej téme uplynulého mesiaca. (Aj keď sa o nej zrejme menej hovorilo a určite nezapíňala prvé stránky denníkov a časopisov.) Október bol aj mesiacom úcty k starším. Agilné členky farskej charity a Červeného kríža pripravili preto s nimi posedenie. Uskutočnilo sa v nedeľu 26. 10. 1997. Pri stretnutí v katolíckom dome sa zapojili deti milým kultúrnym programom. Pani primárka MUDr. Drobná sa prihovarila odborným i ľudským slovom. Osobne som tiež prispel na úvod tohto stretnutia a posedenia pri čaji a sladkostiach.

Pripomeniem aj na tomto mieste niekoľko myšlienok. Ich základ som čerpal z pozoruhodnej knižôčky pátra Dr. Jozefa Porubčana: Starnúť a mať z toho radosť.

Vieme všetci, že kedysi starí ľudia boli veľmi vážení. Ich staroba sa chápala ako zrelý vek človeka, teda vrchol jeho múdrosti, skúsenosti a lásky. Hoci s telesným zdravím to už vo vyššom veku nebýva ktovieaké, psychika by mala dospievať k väčším a väčším hodnotám. Preto bývali starci a stareny veľmi vážení. V niektorých krajinách je to i teraz. (Napri. v Japonsku aj v iných rozvojových krajinách.)

V našej kultúre sme to nejako poplietli. Poplietlo sa to predovšetkým za socializmu, keď sa všetko orientovalo na mladých. Starí boli skôr ako príťaž. Boli síce zabezpečení, ale pretože už neboli v tzv. produktívnom veku, zostávali bokom. O to viac, že aj ideologicky boli ťažko spracovateľní. Spomínam si - pokračuje páter Porubčan - na svoju službu v PTP, keď výraz

"my, mladí" bol v každej druhej vete. Nebola to však iba záležitosť socializmu, je to problém súčasného spôsobu života tak na západe ako aj u nás. Všade, kde prevláda konzumný spôsob života, kde ide o to, aby si človek čím viac užil, a keď už neprodukuje, je na záťaž a najradšej ho nechávame stranou. Aj keď sa k nemu navonok priznávame "humánne", radšej by sme boli bez neho.

Podľa pátra môžeme ľudský život chápať niekoľkými spôsobmi:

1. Ako vzostupnú líniu smerom nahor, stúpajúcu k väčšej múdrosti a добрôte srdca.
2. Ako krivku kulminujúcu v mladosti a v starobe klesajúcu až k nulovým hodnotám.

Otázka je, čo je správne. Pre starých i mladých je dôležité, aby to vedeli. A naozaj záleží len na nás, či bude náš život krivkou, ktorá vrcholí v mladosti a potom klesá a chátra v starobe, alebo bude líniou stúpajúcou k stále väčšej a väčšej zrelosti až po náš posledný výdych.

Ako tretia sa nám tu ponúka kresťanská koncepcia, podľa ktorej život vystupuje k svojej plnosti aj za hranicu smrti až k účasti na Božom živote.

Je veľmi dôležité, akú koncepciu života prijímame za svoju. Nie, verejnú mienku nezmeníme, ale my sami sa môžeme zmeniť. Ak bude v našich predstavách život stále stúpajúcou líniou, ktorá sa nekončí ani v smrti a presahuje do úplnej plnosti v účasti na živote Božom, naozaj sa môžeme stať ľuďmi, ktorí budú žiť v ustavičnom napätí očakávania nového a nového rastu až po plnosť v Bohu. Ak si dáme na tom záležať a budeme si to vedieť aj vzájomne povedať, tak nám to nikto nevezme.

Milí priatelia, vzácní naši seniori rodnej obce, zo srdca vám prajem, aby ste sa za nič na svete nevzdali takéhoto chápania života, ako neustále rastúcej vzostupnej línie. A vonkoncom sa nevzdávajte koncepcie, podľa ktorej život pokračuje aj samú hranicu smrti a stúpa k plnosti v živote Božom.

Tieto myšlienky a pranie venujem aj tým, ktorí ste sa nemohli pre zdravotné ťažkosti stretnúť v to krásne nedeľné popoludnie v našom katolíckom dome. Nech vám dodajú sily a ďalšej chuti do života!

ThMgr. Michal Kopecký

O ŠKOLE PO ŠKOLE

Hlavné úlohy školy v školskom roku 1997/98

1. Organizácia školy

Aj v tomto školskom roku je riaditeľom školy p. Mgr. Peter Kišac, zástupcom riaditeľa školy je p. Valéria Godovičová. Výchovnou poradkyňou je Mgr. Helena Krajčovičová. V tomto školskom roku máme aj nové členky pedagogického zboru - učiteľku Mgr. Milenu Mutňanskú a vychovávateľku v školskom klube detí Ivetu Marcinátovú.

Kto teda pracuje s vašimi a našimi deťmi, ktorých máme v tomto školskom roku na škole 298? Bez triednictva sú pani učiteľky: Mgr. Anna Smolková, Ing. Mária Judinyová, Ing. Katarína Masaříková a p. učiteľ Albín Jakubčák. Triedy a triednictvo je rozdelené takto:

1. A - Darina Antalíková, 1. B - Mgr. Milena Mutňanská, 2. A - Emília Znášiková, 2. B - Anna Filinová, 3. - Mária Godovičová, 4. - Daniela Drnáková, 5. A - Mgr. Iveta Červeňanová, 5. M - J.

Červeňanová, 6. A - Mgr. Mária Kanabová, 6. B - Mgr. Melánia Ranincová, 6. M - Anna Obuchová, 7. A - PaedDr. Beáta Sabová, 7. B Mgr. Eliška Skoumalová, 8. A - Mgr. Oľga Ježíková, 8. B - Mgr. Jana Dobišová.

Po jednej vyučovacej hodine učia na našej škole aj ThMgr. Michal Kopecký, ktorý vyučuje náboženskú výchovu (rímsko-katolícku) v 3. ročníku a Mgr. Ján Baláž, ktorý vyučuje evanjelickú náboženskú výchovu.

V školskom klube detí pracujú vychovávateľky Renáta Oravcová a Iveta Marcinátová. Na sekretariáte školy sa deti i rodičia stretávajú s Danou Oravcovou.

Tento školský rok je charakteristický tým, že je to prvý rok v postupnom prechode školstva z osemročnej na deväťročnú základnú školskú dochádzku. Zo žiakov, končiacich v školskom roku 1996/97 ôsmy ročník, nebolo na stredné školy a stredné odborné učilištia prijatých 10 žiakov. Pretože naša škola nemá priestory na vyučovanie telesnej výchovy, odbor školstva nám nepovolil otvorenie deviateho ročníka pre naše deti plus deti

z okolia (minimálny počet žiakov v triede je 15). V tomto školskom roku teda chodia "naši" deviataci na III. ZŠ v Trenčíne (na ulici 1. mája).

Uvedené zmeny si vyžadujú aj zmeny organizácie vyučovania v jednotlivých ročníkoch a predmetoch. Z učebných plánov máme na I. stupni zvolený základný variant a pre žiakov 5. - 8. ročníka variant č. 2. Nové učebné osnovy jednotlivých predmetov platia od 1. 9. 1997. Okrem toho sme už druhý rok otvorili triedu s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov (triedy označené M) v 5. ročníku. Tradične sa na našej škole učia od 5. ročníka cudzie jazyky: anglický, nemecký a ruský.

Zo zapísaných 33 prváčikov sme vytvorili dve prvé triedy. Pre žiakov 1. - 4. ročníka máme otvorené dve oddelenia školského klubu detí. Na škole pracuje 13 záujmových krúžkov, o činnosti ktorých budeme informovať v niektorých ďalších číslach Turnianskych novín.

A aké hlavné úlohy chceme plniť v tomto školskom roku?

- V materiálovom vybavení školy v spolupráci s obecným úradom a ostatnými kompetentnými inštitúciami urobiť všetko pre dostavbu telocvične a okolitého areálu.
- V spolupráci s rodičmi (a aj ostatnými dobrými ľuďmi) i napriek neradostnej finančnej situácii - keď peniaze nestačia ani na prevádzkové náklady - zabezpečovať pomôcky a potreby na vyučovanie. Pomôcť môžete aj vy.
- Vo vyučovacom procese sa okrem vzdelávania snažíme:
 - * stále viac prehľbovať vzťah detí k Slovensku, národné povedomie, hrdosť detí na našu slovenskú históriu;
 - * prehľbovať a upevňovať vedomosti, postoje a návyky zamerané na ochranu života a životného prostredia (environmentálna výchova);
 - * zvýšenú pozornosť venovať prevencii drogových závislostí, prevencii šikanovania;
 - * umožniť vzdelanie na "obyčajnej" základnej škole aj deťom so zdravotným postihnutím.

Mgr. P. Kišac, V. Godovičová

Tvorba prináša radosť, aj vychováva

Som kameň, putujem milióny rokov...

týmito slovami, napísanými na papierovom objekte, obklopenom okruhlíkmi a čakajúcimi stoličkami, boli sme vtiahnutí do srdca luventy v Bratislave.

Všeličo som čakala, ale taký ľudský a zároveň profesionálny prístup, aký všetci účastníci pocítili od prvého dotyku s "výtvarným štúdiom" a jeho ľuďmi (Mgr. Klárou Lacovou a Kamilou Jakubécovou), iste nie. Nenásilne a decentne sme dostávali prvé lekcie interakcie človek - prostredie, človek - objekt, človek - človek (v užšom zmysle aj pedagóg - žiak). Už úvodné aktivity (ďalšie mi to potvrdili) ma presvedčili, že som v správnom čase na správnom mieste, že sa tu dočkám odpovedí na otázky, ktoré som si kladla pri vyučovaní výtvarnej výchovy na II. stupni ZŠ. Dosiaľ bolo mojím prvotným súkromným cieľom, aby deti mali z tvorivej práce na výtvarnej radosť. Chýbalo mi však teoretické a metodické zázemie. Som totiž živým príkladom toho, že suchá "príručková" teória nás len málo zasahuje a provokuje, preto, priznám sa, viac som hľadala podnety u skúsených pedagógov, na výstavách, v prírode a v mimovýtvarnej (nie nevýtvarnej) skutočnosti, nevynímajúc regionálne, kultúrne a spoločenské podnety. Z toho dôvodu som využila možnosť 2 - semestrálneho Špecializačného vzdelávania vo výtvarnej výchove, ktoré organizuje Výtvarné štúdio luventy (centrum voľného času detí a mládeže) v Bratislave.

Mojím cieľom však nie je opísať všetky princípy a techniky, s ktorými sme sa počas seminárov zoznámili. Bola to paľba na naše zmysly a city (a večer už aj vôľu). Radšej načrtnem, ako som - hoci ešte trochu nekonceptne - využila niektoré podnety z prvého seminára:

Čo ma ako prvé a najviac zaujalo, bola ZÁŽITKOVOSŤ vo výtvarnej tvorbe, ktorá na seminári nebola iba teoreticky deklarovaná, ale najmä zažitá na vlastnej koži. Tento princíp som využila pri spoznávaní a zobrazovaní skutočností v 5. ročníku pomocou techniky frotáže. Po rozhovore s deťmi o rôznych formách telesného a duševného postihnutia sme skúsili objavovať svet hmatom so zatvorenými očami. Deti hľadali zaujímavé štruktúry najskôr na sebe, potom okolo seba a vnemy slovné opísali. Potom som ich zoznámila s technikou frotáže. (Frotáž - výtvarná technika snímania štruktúry povrchu rôznych materiálov na papier pomocou mäkkej ceruzky; snáď každý si tak v detstve vyrábala papierové mince.) Medzitým sme spoločne uvažovali nad významom pojmu FROTÁŽ. Deti hľadali a našli súvislosť - froté uterák - hrubý povrch - až potom som im vysvetlila techniku. Techniku rýchlo zvládli a sami hľadali vhodné objekty. Keď "preložili" seba (napr. štruktúru svetra, podrážok na papučkách,...), svoju a susedovu tašku, lavicu, triedu, chodbu, často bolo počuť obdivné výkriky a úžas nad zaujímavými výtvarmi, ktoré si navzájom porovnávali a ktorými sa pýšili. Potom si z nich urobili "zbierku", utriedili a popísali (len veľmi jednoducho). Na ďalšej 2-hodinovke sme pokračovali: najskôr si poobdivovali "odtlačky kuchyne, detskej izby, ...", ktoré si mali priniesť. Tu som nadviazala na ich objaviteľskú fázu, aby sme mohli prejsť na vlastnú tvorivú aktivitu: využitie frotáže ako prostriedku na vytvorenie výtvarných prác. Deti sa nechali inšpirovať frotážami rôznych povrchov a dotvárali ich podľa vlastnej fantázie. Tak vznikli rôzne strašidlá, krajinky, zátišia, ... K využitiu hotovej frotáže pribudlo aj aktívne vyhľadávanie vhodnej štruktúry na vopred zvolený námet. Deti sa tešili z toho, ako im pod rukami "z ničoho vzniká všeličo". Nakoniec sme z hotových prác urobili na školskej chodbe výstavku, kde sme ukázali všetky fázy našej "hry". Väčšine prác chýbalo síce veľa do dokonalosti v klasickej zmysle (boli ufúľané, niektoré nedokončené či len nahodené, pokrčené, atď.). Bolo však na nich vidieť, že ich deti robili impulzívne, čo som aj pozorovala počas celého procesu (napr. odtisli ťažkú skriňu, aby zistili, čo je tam zaujímavé; vyliezli na stôl, aby dočiahli rám obrazu; navzájom sa pridŕžiavali, aby zaznamenali ťažko prístupné miesta, ... samozrejme, v rámci bezpečnosti).

Pri tejto aktivite som si viac ako inokedy uvedomila, aký dôležitý (asi aj najdôležitejší) je samotný proces tvorby, radosť z objavovania a zobrazovania sveta (reálneho aj vyfantazirovaného), ktorý môže pedagóg usmerniť tým výchovným smerom, ktorý považuje za dôležitý. Teraz si spätne uvedomujem, že som mohla tento celok zarámčovať s poukázaním na to, že mnohí ľudia sú ochudobnení o niektoré zo zmyslov, atď.... s apelom na ich empatiu k postihnutým ľuďom a ochranu vlastných zmyslov. Nabudúce to iste využijem.

Zaznamenala som tu síce len jeden z množstva podnetov, ktoré som si priniesla z našich aktivít v luvente, ale v praxi stále siaham do bohatého koša, ktorý si dopĺňam na každom nasledujúcom seminári. Už na tejto prvej aktivite som sa presvedčila, že zážitkovosť je tá najschodnejšia forma práce na výtvarnej výchove, ktorá prináša deťom radosť a zároveň ich vychováva aj učí.

Poznatky zo vzdelávania v luvente chcem v tomto školskom roku využiť v rámci vlastného projektu vo Vv s názvom ČASOLET, kde by sa deti tradičnými i netradičnými formami zoznamovali s výtvarnou tvorbou v rôznych historických obdobiach, učili sa vnímať krásu okolo seba a zároveň sami prežívali radosť z vlastnej výtvarnej tvorby.

Iveta Červeňanová

Zlatá jeseň života

Naozaj, napadlo vás zamyslieť sa hlbšie nad svojím životom? Nad tým, ako žijeme ten svoj, dnes mnohokrát krátky ľudský život? Či ho všetci naozaj žijeme tak, ako sa na najdokonalejších tvorov tejto planéty patrí? Mám pocit, že mnohí sa týmito otázkami hlbšie nezaoberajú... Ináč by sa nestávalo to, s čím sa denne stretávame. Nešťastní a opustení rodičia, starí rodičia, závišť, ktorá rýchlo prerastá v ľudskú nenávisť, život bez citu a porozumenia.

O úcte k staršej generácii uvažujeme často aj na hodinách slovenského jazyka. Bolo to aj nedávno na hodine slohu pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Deti s prežiatenými očami a úctou hovorili o svojich starkých. A niektorí svoje pocity vyjadrili i v krátkych básničkách. Kiež by im táto srdečnosť, úprimnosť a vďačnosť vydržali!

Mgr. Anna Smolková

Starí ľudia sú veľmi milí,
prežili už život takmer celý.
Sedia pekne na lavičke,
spomínajú, rozprávajú,
alebo sa s vnukmi hrajú.
Spomínajú na mladosť,
aj keď jej už bolo dosť.

Daniel Lazo, 6. M

Ja mám zlatú babičku,
postavu má maličku.
Čierne vlasy so striebornými nitkami,
hnedé očka, tvár posiatu vráskami,
široký úsmev, malá bradička,
tak to je, prosím, moja babička.

Božena Husárová, 6. M

Moja stará mama
pre nás ráno vstáva.
Pripraví nás do školy
i obed nám navarí.

Keď ideme na hriby,
ona nájde vždy prvý.
Doma ľúšti križovky,
to je jej koníček veľký.

Za to, že je ku nám milá,
láskou sa jej odplácame
a vždy ju poslúchame.

Starších si vždy uctíme
aj sa od nich učíme.

Zuzana Lazová, 6. M

Našu starú mať,
každý by chcel mať.
Usilovná, pracovitá,
vôbec nie je zanovitá.
Dobrych ľudí prijme s láskou,
pohostí ich chlebom s masťou.
Dedko je jej pravá ruka,
ponad plece vždy jej kuká.

Náš deduško staručký,
trasú sa mu prstíčky.
Dobrá náladu vždy rozdáva,
a nikdy nám nenadáva.
Pomôže nám v ťažkej chvíli,
nečaká na úcty, chvály.
Vždy nás láskou poteší,
šťastný je až po uši.

Mária Lančová,

Daša Chovancová, 6. M

Dedko a palica,
to je pekná dvojica,
všetko spolu robia,
všade spolu chodia.

Dedko sa o paličku opiera
a palička dedka vodieva.
To sú dvaja nerozluční priatelia,
náš dedko a jeho palička.

Mária Svatíková, 6. M

Z KULTÚRY

Knižničné služby v obci

Miestna ľudová knižnica v Trenčianskej Turnej má dve pracoviská: v Kultúrnom dome v Trenčianskej Turnej a v Kultúrnom dome v Hámroch. Knižnica poskytuje svoje služby obyvateľom obce 16 hodín týždenne. V pondelok, stredu a piatok od 14,00 do 18,00 v Trenčianskej Turnej a vo štvrtok v miestnej časti Hámry. Knižničné služby sú bezplatné, len členský poplatok je 2,- Sk na rok u dospelého čitateľa a 1,- Sk u detí do 14 rokov.

V knižnom fonde knižnice sa nachádza 11 027 zväzkov kníh. Obecný úrad vyčlenil v roku 1997 na nákup literatúry 15.000,- Sk, čo je na jedného obyvateľa 5,90 a na jedného registrovaného čitateľa 64,50 Sk. K dnešnému dňu vyčerpala knižnica na nákup literatúry 11.582,- Sk a zakúpila 106 zväzkov kníh. Zastaralá a opotrebovaná literatúra sa pravidelne vyraduje.

Knižnica eviduje k dnešnému dňu 236 čitateľov, z toho 117 detí do 14 rokov.

Prvoradou úlohou knižnice je zabezpečiť knižničné služby pre obyvateľov obce. V tomto roku navštívilo knižnicu 2 908 užívateľov a zapožičalo si dovedna 7 879 kníh.

Anna Betáková

Slovom rozdáva lásku a krásu (Medailón Ľubky Bolečkovej)

Lásku a krásu slova rozdáva poslucháčom plným priehrdím už dlhé roky. Na verejnosti začala vystupovať už ako dieťa v základnej škole so svojim krásnym spevavým hlasom. Veľmi rada spievala ľudové pesničky a ľudia znali jej danosti ju náležite obsadzovali do programov pri rôznych príležitostiach.

Ľubka mala však rada i poéziu i prózu. Postupne sa z piesní preorientovala na poéziu a konferovanie. V priebehu rokov absolvovala mnohé kultúrne podujatia a dala zaznieť veršom básnika nielen v rodnej obci, ale i v podniku Letecké opravovne Trenčín, kde pracovala 37 rokov a účinkovala takmer pri každej vhodnej príležitosti.

Okrem verejného vystupovania sa viackrát zúčastnila súťaže v prednese poézie Vansovej Lomnička, kde v r. 1980 postúpila až do celoslovenského kola.

Obdivujeme nielen jej prednes, ale i pamäť, v ktorej dokonale uloží celý text diela básnika a zostane tam uložený navždy. Akoby otvorila zásuvku tej básne, ktorú potrebuje po rokoch, a zarecituje ju ľubozvučnou slovenčinou, hoci aj o polnoci. Z jej úst zazneli diela domácich i svetových autorov: Štefanie Pártošovej, Maše Haľamovej, Milana Rúfusa, Vojtecha Miháliku, Pavla Koyša, Kristy Bendovej, ruských autorov, Jacquesa Préverta a mnohých iných.

Avšak nielen poézii a spevu sa Ľubka venuje. Nesmieme zabudnúť na jej mnohé vystúpenia moderátorky, ktorých texty si vždy sama pripravovala, často dlho do noci či už pri oslavách 700. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci, alebo pri mnohých ďalších kultúrnych podujatiach. Dlhé roky konferovala vystúpenia Večernice a objavila sa vo viacerých ochotníckych divadelných predstaveniach nášho dedinského divadelného krúžku.

Jej réžia siedmich ročníkov súťaže Spieva celá dedina, sprievodné slovo ktorej si tiež sama pripravila, by zniesla i pohľad najkúsenejšieho kritika. V nás, ktorí radi počúvame jej prednes, zostáva znieť ešte dlho po vypočutí jej krásnej interpretácie.

Aby nezostalo len pri slovách autorky tohto medailónu, požiadali sme aj Ľubku o niekoľko odpovedí na naše otázky:

- *Ľubka, ako si spomínaš na svoje počiatky v recitácii?*
- *Cez prvé ľudové pesničky, ktoré som veľmi rada spievala a sú môjmu srdcu milé. Teda začiatky boli spevavé. Ešte v základnej škole.*
- *Ktorých autorov si najradšej recitovala?*
- *Mihálka, Koyša, Bendová, Rúfusa.*
- *Máš svoju obľúbenú báseň? Ktorá sa ti najlepšie recitovala?*
- *Bendovej Ruky a Mihálikova Kronika.*
- *Máš nejaký exkluzívny zážitok zo svojho vystupovania?*
- *Mám ich viacero a rada na ne spomínam.*
- *Koľko titulov si si v živote vybrala do svojho repertoáru?*
- *To sa ani nedá spočítať.*

Želáme pani Ľubke Bolečkovej, aby jej ešte dlhé roky vydržala láska ku krásne slova, ktoré by sme ešte dlhú dobu mohli s ňou s pôžitkom prežívať.

šo -

Dalšie ocenenia do Turnej

V piatok 24. 10. 1997 sa v Nemšovej konal seminár primátorov, starostov a osvetových pracovníkov z okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Myjava a Bánovce nad Bebravou. V pracovnej časti vystúpil okrem iných so svojimi poznatkami starosta Trenčianskej Turnej Ing. Ježík.

V slávnostnom večernom programe venovanom Dňu osvetových pracovníkov boli okrem iných ocenení i naši občania Dr. Beáta Sabová a Ľuboš Závodský. Za ich podiel na rozvoji a budovaní ľudových tradícií a záslužnú, dlhoročnú činnosť s mládežou im poďakoval riaditeľ Trenčianskeho osvetového strediska v Trenčíne.

Blahoželáme.

Redakcia

Významné rokovania

Združenia miest a obcí Slovenska sa uskutočnili v našej obci.

V dňoch 29. a 30. októbra patrila náš kultúrny dom predstavením Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Dňa 29. 10. 1997 sa uskutočnila porada zástupcov ZMOS, ktorí sú členmi správnych výborov okresných úradov práce. Správne výbory fungujú od apríla t. r. na princípe tripartity, ZMOS má v nich zastúpenie v rámci Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení. Na rokovaní bolo hodnotené uspokojovanie samospráv obcí a miest na poskytovanie prostriedkov na verejnoprospešné práce (VPP) za uplynulé obdobie. Nie vo všetkých okresoch boli požiadavky miest a obcí na VPP plnené uspokojivo. Zástupcovia ZMOS v správnych výboroch, okresných úradoch práce boli vyzvaní, aby dôslednejšie presadzovali záujmy miest a obcí. Na záver porady povedal predseda ZMOS Michal Sýkora: "Veríme, že na budúci rok dostaneme prednosť pred ostatnými podnikateľskými subjektami."

Dňa 30. 10. 1997 sme privítali v našej obci viac ako 200 účastníkov medzinárodnej konferencie Program obnovy dediny. Na území Slovenska je 2867 sídiel; až 95% sú dediny, 2000 z nich má počet obyvateľov nižší ako 1000 obyvateľov. Preto je namieste otázka, ako zachovať a rozvíjať vidiek pre špecifické hospodárske, sociálne, kultúrne, ekologické a architektonicko-urbanistické hodnoty. Program obnovy dediny prijatý uznesením vlády SR č. 395/91 vychádzal z rakúskych a nemeckých skúseností a mal okrem iného zamedziť ne-

Pod slovenskou zástavou vo francúzskej škole.

Pod'akovanie

Dňa 18. 10. sa v KD v Trenčianskej Turnej uskutočnil galaprogram Štvorlístok ďakuje. Bol poďakovaním všetkým, ktorí pomohli zrealizovať našu prvú zahraničnú cestu do Francúzska - Normandie. Na výstave si mohli všetci prítomní prezrieť naše putovanie a poznávanie krás Normandie. Fotografie z vystúpení a potuliek potvrdili úspešnosť tejto cesty. Všetci, ktorí prišli, sa určite presvedčili, že podporili správnu vec. Potvrdila to radosť detí, rodičov i hostí po vystúpení, v ktorom sme chceli ukázať to najlepšie z našich vystúpení v zahraničí.

Ďakujeme rodičom detí, ktorí nám pomáhali pri realizácii galaprogramu v bufete, kuchyni, obsluhu hostí a detí. Ďakujeme za dary, vážení rodičia, ktorými ste ocenili našu prácu s Vašími deťmi.

Beáta Sabová, Ľuboš Závodský

priaznivým javom a trendom v ich vývoji. Život obcí v európskom kontexte ovplyvňuje odchod mladého obyvateľstva do miest, chátranie bytového fondu na vidieku, útlm remeselnej výroby či znižovanie kvality životného prostredia.

Konferencia hodnotila doterajšie skúsenosti Programu obnovy dediny zo Slovenska, Česka a Rakúska. Spoločným znakom úspešnosti programu obnovy dediny v uvedených krajinách je široká aktivizácia občanov, občianskych združení a spolkov a obecnej samosprávy na miestnej úrovni a finančná podpora z úrovne štátu.

Na konferencii boli tiež prezentované dobré skúsenosti z jednotlivých obcí a miniregiónov ako aj modelové riešenia pripravené agentúrami a projekčnými organizáciami. Konferencie sa zúčastnil minister pôdohospodárstva SR Peter Baco, predseda ZMOS Michal Sýkora, predstavitelia ministerstiev ŽP SR, MH SR, Karl Trischler, krajinský zástupca pre obnovu dediny Dolného Rakúska, San Florian z ministerstva pre miestny rozvoj ČR, zástupcovia VŠ, tlače, televízie a viac ako 170 starostov obcí.

Z prijatých záverov konferencie vyplýva potreba spojenia miestnych iniciatív s podporou štátu, smerujúca k udržaniu a skvalitneniu života na vidieka.

P. S.: Musím sa priznať, že sa mi dobre počúvali slová uznania účastníkov konferencie o upravenosti a vybavenosti obce, o našich obyvateľoch, ktorí sa im prihovorili pozdravom i úsmevom na ulici i v obchodoch a tiež o úrovni organizácie konferencie. Úprimne vám ďakujem, Turňania.

Ing. František Ježík, starosta

Bude v Trenčíne medzinárodné letisko?

V dňoch 9. - 19. 8. 1998 sa uskutočnia v Trenčíne Majstrovstvá sveta v leteckej akrobacii. Aj táto medzinárodná aviatická udalosť je jedným z podnetov na scivilnenie a do- budovanie letiska v Trenčíne. Pre tento účel plánujú mesto Trenčín, obce Veľké Bierovce, Opatovce, Trenčianske Stan- kovce, Trenčianska Turná, Mníchova Lehota, Soblahov a Seagle air s. r. o. založiť akciovú spoločnosť Letisko Trenčín.

Zahraničné skúsenosti ukazujú, že pre takéto projekty je

dôležité spojenie verejného a súkromného sektoru. Cieľom spoločnosti je dobudovať letisko, následne ho prevádzkovať a poskytovať služby pre lietadlá, posádky, cestujúcich a návštevníkov letiska. Verím, že snaha zakladateľov a. s. Letisko Trenčín bude mať podporu obyvateľov obcí i štátnej správy. Od projektu očakávame zlepšenie spojenia so svetom, zvýšenie a stabilizáciu zamestnanosti v Trenčianskom kraji.

Ing. František Ježík, starosta

Z POĽNOHOSPODÁRSTVA

Zlatý kosák '97 v Turnej

Poľnohospodárske družstvo Trenčianska Turná je v rámci svojho výrobného programu zamerané i na chov mäsových plemien hovädzieho dobytku. V tomto smere družstvo dosahuje pozoruhodné výsledky. Svedčí o tom i prezentácia na 24. ročníku medzinárodnej poľnohospodárskej výstavy Agrokomplex '97 v Nitre. Za plemennú kravu plemena Blond de Aquitaine so 4-mesačným býčkom získalo najvyššie ocenenie - **Zlatý kosák** (na obrázku). Ide o plemeno francúzskej proveniencie. Plemeno Blond de Aquitaine sa v našich podmienkach veľmi dobre adaptovalo. Je to dobytok veľkého telesného rámca, dobrej zmasilosti, vysokej jatočnej výťažnosti, jemnej kostry bohato osvalenej. Dosahuje vysoké hmotnostné prírastky, pričom nie je náročné na koncentrované krmivá. Je to dobytok kľudného temperamentu, prispôsobivý. Má dobré materské vlastnosti. I keď má veľký telesný rámec, je anatomicky tak usporiadaný, že pôrody, pokiaľ je plod v normálnej polohe, prebiehajú prakticky bez problémov.

Vzhľadom na uvedené vlastnosti pristúpili sme v populácii hovädzieho dobytku na našom družstve k jeho rozmnoženiu nielen prirodzenou cestou, ale i transférom embryí. Je to biotechnologická metóda, ktorou sa získava od vynikajúcich jedincov za jeden rok niekoľko teliat. Vo výnimočných prípadoch viac ako desať. Teší nás, že práve krava ocenená na Agrokomplexe dala touto metódou ako dárkyňa - donorka osemnásť životaschopných embryí. Deväť z nich bolo transplantovaných do reprodukčných orgánov iných plemien (prijemkyň - recipientiek). Ostatné embryá boli zmrazené pre ďalšie použitie. Sedem recipientiek ostalo teľných. A samotná donorka tiež. To znamená, že naša najlepšia

predstaviťka mäsového plemena svojou génovou ex- ploatáciou pravdepodobne obohati naše družstvo za jediný rok o osem potenciálnych potomkov.

V súčasnom období všetko samičie potomstvo po- nechávame v našom chove pre ďalšiu reprodukciu a samčie potomstvo - plemenných býkov - odpredávame za výhodné ceny plemenárskym organizáciám, pretože sme jediný chovateľ tohoto plemena v čistokrvnej forme na Slovensku.

Chovom mäsových plemien hovädzieho dobytku na našom družstve chceme okrem iného riešiť i kvalitatívne požiadavky odberateľov v trhových podmienkach, pris- pôbovanie sa európskym normám, a tým aj ekonomickej efektívnosti chovu.

Ing. Anton Šulek, predseda PD

Čo potrebujeme vedieť

Volanie v núdzi

• Požiarna ochrana č. t.	150
• Záchranná služba	155
• Polícia	158
• Všeobecný a detský lekár	852 44
• Zubný lekár	856 77
• Rýchla zdravotnícka pomoc	528504

Ohlasovne porúch

• Vodohospodárska služba	520 592
	520 713
• Zsl. elektrárne	570 111
• Plynári	521 344
	580 273
• Telefón	129
• Káblová televízia	852 05 OcÚ

Informácie

• o telefónnych číslach v SR	120
• o telefónnych číslach zahraničných účastníkov	0149
• SAD	569-111
• ŽSR	536 711

A. Kováčiková, Z. Paláková

ĽUDIA • ROKY • UDALOSTI

November 1997

1. 11. Deň Horskej služby
1. 11. 1897 + MUDr. Ervin Holeczy (Peter Zván) - lekár a spisovateľ
6. 11. 1822 + August Horislav Krčméry - hudobník a spisovateľ
1907 + Ernest Žatko - kronikár slov. emigrácie, literárny vedec
7. 11. 1751 † Ján Baroš - kanonik, turniansky farár
1867 + Maria Curie-Sklodowska - laureátka Nobelovej ceny
1897 + RNDr. Dmitrij Andrusov, DrSc. - významný geológ, člen ČSAV a SAV
8. 11. 1872 + Dezider Lauko - hudobný skladateľ
1887 † Ján Pavol Tomášek - publicista
10. 11. 1887 + Arnold Zweig - nemecký spisov. a dramatik
1939 † Andrej Králik - turniansky organista, správca školy
11. 11. 1712 + Hugolín Gavlovič - básnik, vlastenec
12. 11. 1842 + Peter Bella (Horal) - básnik a prekladateľ
13. 11. Medzinárodný deň nevidomých
14. 11. 1877 + Ján Vojtáššák - spišský biskup, mučeník
15. 11. 1972 † Ján Mišianik - bibliograf, literárny historik
1995 Schválený Jazykový zákon SR
16. 11. 1812 + Ing. Ján Pettko - geológ, mineralóg, paleontológ
17. 11. Medzinárodný deň študentstva
18. 11. 1852 + Mikoláš Aleš - český maliar
1907 + Andrej Plávka - slovenský básnik
20. 11. 1867 + Ján Baroš - turniansky farár
22. 11. 1894 + Jozef Hamaj - turniansky kaplán
24. 11. 1867 + Ján Smetanay - knihovník a spisovateľ
1907 + Ján Želibský - profesor, akademický maliar
1963 † Vojtech Kováč (Kohn) - profesor, turniansky rodák
25. 11. 1722 + Ján Ivančič - profesor fyziky na Trnavskej univerzite
1837 + Adolf Peter Zaturecký - profesor, etnograf
1992 FZ ČaSFR prijalo zákon o zániku štátu
27. 11. 1858 + Andrej Buček Šujanský - turniansky farár
1902 + Peter Prídavok - obhajca sloven. štátnosti
28. 11. 1907 + Alberto Moravia - taliansky spisovateľ
30. 11. 1667 + Jonathan Swift - anglický spisovateľ
1672 + Ján Fischer Piscatoris - slov. spisovateľ a jazykovedec

December 1997

2. 12. 1782 + Ondrej Braxatoris, st. - spisovateľ a pedagóg
3. 12. 1592 † Peter Slovenský-Slovacius S.j. - astronóm, prvý v Európe vydával kalendáre
5. 12. 1917 + Ľudo Zelenka - redaktor a spisovateľ
1932 † Michal Matunák - farár, historik, turkológ
6. 12. 1872 + Mikuláš Moyzes - hudobný skladateľ
1897 + Jozef Rosinský - hudobný skladateľ
8. 12. 1832 + Björnstjerne Björnson - nórsky spisovateľ, zástanca Slovákov
1922 + Ladislav Kiška - turniansky farár
10. 12. Deň ľudských práv
11. 12. 1897 + MUDr. Ladislav Dérer - profesor, akademik, lekár - internista
11. 12. 1972 Eugen Andrew Cernan - astronaut slovenského pôvodu - pristál na Mesiaci
12. 12. 1812 † Andrej Mesároš - turniansky farár
1829 + Vincent Rehák - piarista, profesor, turniansky rodák
13. 12. 1917 + Ján Rekem - kňaz, bibliograf, publicista
15. 12. 1832 + Alexander Gustav Eiffel - budovateľ Eiffelovej veže v Paríži
1887 + Teodor Moussou - slovenský maliar
1892 + Ing. Ladislav Dérer - profesor, lesný hospodár
16. 12. 1817 + Antonín Dvořák - český hudobný skladateľ
17. 12. 1787 + Ján Evangelista Purkyně - český biológ
18. 12. 1737 + Antonio Stradivari - taliansky výrobca huslí
1812 + PhDr. Karol Lányi - kňaz, historik, profesor,
1882 + Samuel Zoch - národný buditeľ
19. 12. 1712 † Ľudovít Barilovič - pavlín, homiletický spisov.
21. 12. 1947 † Dušan Jurkovič, architekt - autor mohyly M. R. Štefánika
23. 12. 1882 + Jakub Obrovský - maliar, grafik, sochár
25. 12. 1742 + Tobias Ján Kiparský - piarista, pedagóg
1818 + Ján Remiš - turniansky farár
1942 † Aurel Stodola - fyzik, konštruktér turbín
26. 12. 1822 + Štefan Marko Daxner - politik, publicista
1892 + Štefan Krčméry - básnik, historik
27. 12. 1832 + P. M. Treťjakov - ruský zberateľ výtvar. diel
30. 12. 1977 Pápež Pavol VI. vyhlásil Slovensko za samostatnú cirkevnú provinciu
31. 12. 1907 Boli vydané školské maďarizačné zákony

Pozvánka

Starosta a obecné zastupiteľstvo obce Trenčianska Turná pozýva všetkých dôchodcov z našej obce
pri príležitosti Mesiaca úcty k starším na spoločenské posedenie
dňa 28. novembra 1997 o 18,00 h do kultúrneho domu.

O spoločenskú zábavu sa postarajú poprední slovenskí umelci ako
Magda Paveleková, Gizela Oňová, Stanislav Vitáloš a Ján Halász
pod názvom Kabaret Magdy Pavelekovej. Jesenný podvečer vám spríjemní Trenčianska dvanásťka.
Tešíme sa na vašu účasť.

ZPOZ

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Štatistické údaje k 30. 10. 1997

Počet obyvateľov	2 509
Z toho muži	1 278
Z toho ženy	1 231

Vekové rozdelenie obyvateľstva

Do 6 rokov	168
Od 6 do 18 rokov	434
Od 18 do 30 rokov	509
Od 30 do 40 rokov	335
Od 40 do 50 rokov	366
Od 50 do 60 rokov	263
Nad 60 rokov	434

*Deň plný básní vám život zmení,
aké je to pekné, keď sa niekto žení.*

*Kytice, závoj, slzy aj šťastie
rozplakáva,
aké je to pekné, dievča sa vydáva.*

Manželstvo uzatvorili

6. 9.

Branislav Deško, Košice
a Lenka Bolečková, T. Turná

Peter Mesiarik, Bratislava
a Eleonóra Porubánová, T. Turná

20. 9.

Peter Hodál, T. Turná
a Miriam Muchová, Svinná

4. 10.

František Chorvát, Trenčín
a Marcela Vašková, T. Turná

18. 10.

Ľuboš Perný, Trenčín
a Jana Mikulová, T. Turná

*Dnes naše dieťa núka náruč svetu,
hoc ešte plače, chcelo by sa smiať,
a vypovedať jednu prostú vetu -
s ktorou chce všetkým
čistú lásku odovzdať.*

Noví občiankovia

17. 9. Milan Gajdoš, č. 468
8. 10. Erik Prekop, č. 402

Prišli do obce

Ján Jančo, č. 94
Jozef Vlk, č. 965
Michal Vlk, č. 965
Barbora Vlková, č. 965
Kristína Vlková, č. 965

Odstáhovali sa z obce

Jana Bečárová, č. 126
Katarína Bečárová, č. 126
Andrej Bečár, č. 126
Peter Hodál, č. 902
Martin Kyselica, č. 544
Jana Kyselicová, č. 544
Miroslav Kyselica, č. 544
Miroslav Šlabiar, č. 369

*Neplačte, že som odišiel,
ten pokoj mi prajte,
len tichú spomienku v srdci
si na mňa zachovajte.*

Navždy nás opustili

Jozef Brezan, č. 151
Ján Halabrin, č. 92
Terézia Hulajová, č. 137
Ondrej Koncový, č. 58
Elena Santová, č. 140

*Čašu na život dvíhame
a pripijame rokom minulým i tým,
čo ešte prídu so želaním:
Milí jubilanti, žite dlho v zdraví
medzi nami a nech vám slúži srdce
i zem pod nohami.*

Blahoželáme jubilantom, ktorí
oslavia životné jubileá
od 1. 11. - 31. 12. 1997

30-ročným, narodeným v roku 1967
Ing. Peter Krížovský, č. 60
MUDr. Emília Sláviková, č. 454

40-ročným, narodeným v roku 1957
Ing. Anton Mikuš, č. 58
Štefan Majčík, č. 112
František Chovanec, č. 113
Jana Horňáková, č. 315

Peter Šišovský, č. 318

Martin Beták, č. 552

Mária Miháľechová, č. 554

Milan Hudek, č. 559

Milan Orság, č. 590

Elena Šebánová, č. 658

Miroslav Letko, č. 724

50-ročným, narodeným v roku 1947

Janka Dobiašová, č. 116

Milan Krivoklátsky, č. 122

Ľudmila Bočáková, č. 521

Jozef Šamák, č. 607

Štefan Hodál, č. 902

Ing. Ján Pelech, č. 908

60-ročným, narodeným v roku 1937

Jozefína Porubánová, č. 474

Anna Podmanická, č. 475

Pavol Mikula, č. 510

Ľudovít Porubán, č. 515

70-ročným, narodeným v roku 1927

Emília Hincová, č. 77

Helena Michalíková, č. 128

Eva Mikolášková, č. 470

Anna Šebánová, č. 685

80-ročným, narodeným v roku 1917
Zuzana Zajacová, č. 925

*Aká to rozmarná hra prírody,
aká to radosť z prežitých dní,
i keď už čaro krásna jeseň prichodí
i vtedy nás neopustia plné sny...*

Zlatý sobáš

9. 11.

František Fero - Katarína Husárová
T. Turná, T. Turná

16. 11.

Jozef Husár - Mária Tomíková
T. Turná, T. Stankovce

Blahoželáme.

Anna Ježíková, matrikárka

KDE SA DOBRE VARÍ, TAM SA DOBRE DARÍ

Sterilizovaná kapusta

Postup: kapustu (bielu alebo červenú) nastrúhame alebo nadrobno nakrájame, zalejeme horúcou vodou, v ktorej bola zavarená rasca. Vodu precedíme, aby sme odstránili rascu. Zaliatu kapustu premiešame a necháme pôsobiť vodu 15 min., potom ju scedíme. Sparenú kapustu potom zalejeme nálevom, ktorý pripravíme z vody a soli (na 1 l vody 20 g soli). Navrch kapusty do každého pohára dáme 1 lyžicu octu. Poháre zatvoríme a dáme sterilizovať na 15 minút, aby sa chytily viečka. Takto sterilizovaná kapusta je vhodná na halušky, fľačky i ako príloha ku knedli a mäsu. Je osvedčeným receptom našej uznávanej kuchárky B. M.

Šalát z bielej kapusty

1 malá hlávka bielej kapusty, 4 plátky prerastenej slaninky, 2 polievkové lyžice oleja, 2 polievkové lyžice octu, 1/2 čajovej lyžičky cukru, 1 čaj. lyžička soli, na hrot noža mletého bieleho korenia, 4 polievkové lyžice majonézy.

Postup: Kapustu očistíme, rozštvrtíme a vyrežeme hlúb. Štvrtky kapusty najemno nakrájame, alebo postrúhame na strúhadle. Slaninku nadrobno nakrájame a opečieme v 1 polievkovej lyžici oleja. Spolu s tukom nalejeme na kapustové rezančeky. Zvyšný olej dôkladne rozmiešame s octom, cukrom, soľou, čiernym korením a majonézou. Omáčku primiešame do kapusty a necháme 15 min. prikryté odstáť.

Orechový zákusok s mliekom

Postup: 7 bielkov a 300 g práškoveho cukru ušľahať na tuhý sneh. Do zmesi pridať 7 žĺtkov, 160 g orechov (z toho 50 - 60 g nadrobno posekať, ostatné pomlieť), 50 g postrúhanej čokolády (na rezance), 2 dl mlieka, 2 lyžice rumu, 150 g polohrubej múky, 1 prášok do pečiva. Pečieme na vymastenom a hrubou múkou vysypanom plechu.

Plnka: 2 dl vody, 1 lyžica polohrubej múky, 3 žĺtky. Všetko dobre rozmiešame, precedíme, pridáme 150 g cukru, 2 vanilínové cukry a uvaríme kašu. Do vychladnutého pridáme 1 celé maslo. Môže sa pridať 1 - 2 kvapky hruškovej esencie na vylepšenie chuti. **Dobrá chuť.**

Mgr. Marta Fábiková

ZO ŠPORTU

Je čas na tvrdú prácu

Jesenná časť futbalového ročníka 1997 - 1998 v okrese Trenčín sa skončila. Táto časť pre naše družstvo dospelých nezačala úspešne, o čom hovorí aj umiestnenie v tabuľke. Aj keď sú objektívne príčiny, a to dlhodobé zranenia niektorých špičkových hráčov, nemôžeme byť s takýmto stavom spokojní. Tréner v priebehu celej jesennej časti mal dostatok hráčov k dispozícii, aby kolektív dosahoval lepšie výsledky, ako sú doteraz. To sa však nestalo, i keď výbor TJ Slovan naliehal k lepšej spolupráci tzv. trojuholníka (výbor, hráči a tréner). Je pravdou, že začiatkom jesennej časti mužstvo bolo prestarnuté, volalo po omladení, čo sa aj časom realizovalo, lenže kvalita nám sústavne zaostáva. Je to však len prechodný čas, v čo

verí výbor ako aj verní fanúšikovia turnianskeho futbalu. Príčina neúspechu v tomto začatom ročníku spočíva už len v samotnom trénerovi. Jeho úlohou je viesť hráčov tak, aby dosahovali kvalitné výsledky. Nastala zimná prestávka - čas na rozmýšľanie a tvrdú prácu pre trénera a výbor, aby v jarnej časti dosahovali lepšie výsledky, čo si naša obec v plnej miere zaslúži.

Umiestnenie našich družstiev po jesennej časti:

Družstvo dospelých

VI. liga: 13. miesto, 11 bodov, skóre 15 : 30. Najlepší strelci gólov: Miloš Beták 6, Peter Husár 5, Roman Poruban 2.

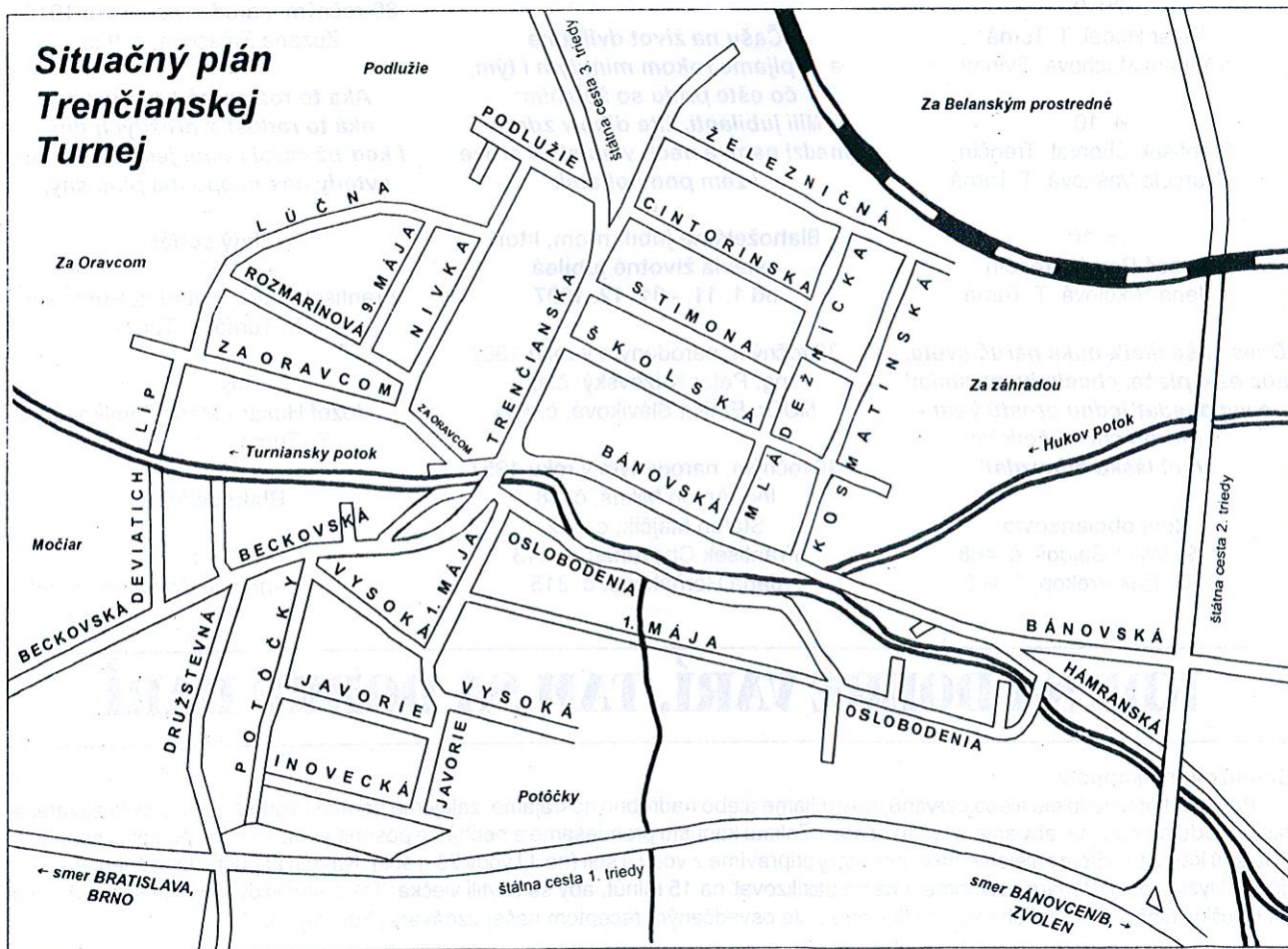
Dorast

VI. liga: 5. miesto, 22 bodov, skóre 39 : 24. Najlepší strelci gólov: Miroslav Vanko 9, Peter Poruban 6, Rastislav Beňo 4, Peter Husár 3, Rastislav Ježík 3, Branislav Veber 3.

Družstvo žiakov

B skupina: 7. miesto, 11 bodov, skóre 12 : 19.

Ján Husár

Vydal: Obecný úrad v Trenčianskej Turnej

Zodpovedný redaktor: Rudolf Horňák • Redaktori: Ing. Milan Rástočný, Mgr. Iveta Červeňanová, Mgr. Vladimír Zvalený
Grafická úprava: Trenčianske osvetové stredisko Trenčín • Tlač: T-expres Trenčín • Náklad 900 kusov • Reg. č.: 04-456/94
• Nepredajný dvojmesačník •